

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
r é s z í t é l e t e**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.356/2019/11.

A tanács tagjai: Dr. Vezekényi Ursula a tanács elnöke
Dr. Osztovits András előadó bíró
Dr. Tibold Ágnes bíró

A felperes: Kiss Gyula

A felperes képviselője: Kerekes és Társai Ügyvédi Iroda (Budapest XV., Örtjáró tér 5., ügyintéző: dr. Ölveczky István ügyvéd)

Az I. rendű alperes: CIB Bank Zrt. (Budapest II., Medve u. 4-14.)

Az I. rendű alperes képviselője: Burai-Kovács, Perlaki, Stanka, Szikla és Társai Ügyvédi Iroda (Budapest I., Pauler u. 11., ügyintéző: ifj. dr. Burai-Kovács János ügyvéd)

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek: felperes, I. rendű alperes

A másodfokú bíróság Győri Ítéltábla Pf.IV.20.084/2016/6/I. számú ítélete

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Győri Törvényszék P.20.962/2014/20. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a kezelési költségre vonatkozó rendelkezés tisztességtelenségének megállapítása iránti részében hatályon kívül helyezi és e körben az elsőfokú bíróságot új eljárásra, új határozat hozatalára utasítja. Ezt meghaladóan a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2005. szeptember 16-án a felperes, valamint a II-III. rendű alperesek mint adósok az I. rendű alperes jogelődjével általános felhasználási célú kölcsönszerződést kötöttek. A szerződés alapján az alperes jogelődje 16.516 euró kölcsönt nyújtott az adósoknak évi 5,4% kamat, 2,4% kezelési költség (8,47% THM) kikötése mellett 240 hónap futamidőre. A szerződés II/18. pontja folyósítási jutalékként 40.000 Ft megfizetését írta elő.
- [2] A IV/4. pont rögzítette: amennyiben az euróban meghatározott havi törlesztőrészek megfizetéséhez az egyetemleges Adósok, a jelen szerződésben írott euró devizaszámlán, más

Gfv.VII.30.356/2019/11.

devizanemről történő átváltással biztosítják a fedezetet, az esetleges árfolyam ingadozásból eredően – a fedezet biztosítására –, havonta eltérő összeg átutalására lehet szükség. Ezen árfolyam ingadozásból származó valamennyi kockázatot az egyetemleges Adósok viselik. Az V. pont szerint az egyetemleges adósok külön és kifejezetten elismerik, hogy a kölcsönszerződés IV/4. pontjában meghatározott, árfolyamváltozásból eredő és az egyetemleges adósokat terhelő kockázatok fennállását megértették és tudomásul vették, vállalják, hogy viselik annak minden kockázatát.

- [3] A szerződéskötést megelőző napon, 2005. szeptember 15-én az adósok külön-külön Kockázatfeltáró Nyilatkozatot írtak alá, amely konkrét, számítási példákkal is alátámasztva – többek között – tartalmazta: ha a forint árfolyam gyengül, akkor a devizában kifejezett törlesztő részlet megfizetéséhez több forintot kell átváltani, azaz „drágul” a hitel. A törlesztőrészek megfizetésével kapcsolatos, a deviza átváltásból eredő esetleges árfolyamkockázatot teljes egészében az adós viseli.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [4] A felperes keresetében a perbeli szerződés érvénytelenségének megállapítását kérte, az árfolyamkockázattal kapcsolatos II/11, IV/4. és V. pontnak, a kezelési költséget érintő II/5. és a folyósítási jutalékot tartalmazó II/18. pontoknak a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209. § (1) bekezdése szerinti tisztességtelenségére hivatkozva. Kereseti kérelme szerint a tisztességtelenül felszámított tételek figyelmen kívül hagyásával túlfizetésben van, amelynek összegét meg is jelölte.
- [5] Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Állítása szerint a kockázatfeltáró nyilatkozat kellő részletességgel tartalmazza az árfolyamkockázat mibenlétét. A költségek vonatkozásában azzal érvelt, hogy jogszabály nem tiltotta azoknak az alkalmazását. Nem vitatta, hogy a szerződés e két költséget ellentételező szolgáltatások meghatározást nem tartalmazza.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a folyósítási jutalékot tartalmazó szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét megállapította, ezt meghaladóan a kereseti kérelmet elutasította.
- [7] A felperes és az I. rendű alperes fellebbezései folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezések indokaira tekintettel azt állapította meg: az árfolyamkockázat, illetve a kezelési költség vonatkozásában azt kellett vizsgálni, hogy azok megfelelnek-e a világos és egyértelmű megfogalmazás követelményének. Rögzítette, hogy a szerződéses rendelkezések egyértelműen meghatározzák az árfolyamkockázat tartalmát, valamint a kezelési költség mértékét, a felperes általi viselésének kötelezettségét, ezért azok érthetőek és világosak.
- [8] A másodfokú bíróság szerint tény, hogy a szerződés nem tartalmazza a kezelési költség vonatkozásában azt, miszerint a pénzügyintézet ennek ellenértékéért konkrétan milyen szolgáltatást teljesít. Ennek ellenére a pénzügyintézeteknek professzionális működésük során felmerülhetnek olyan köztudomású költségei, amelyek az ügyleti kamatban teljes mértékben nem térülnek meg. Utalt a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. (a továbbiakban: rHpt.) 2. számú melléklet III. 7. pontjában írtakra, amely a kamat fogalmát meghatározza és abból arra a következtetésre jutott, hogy a hitelezés olyan „köztudomású” adminisztratív költségekkel jár (pl. hitelezés lebonyolítása, kezelése,

Gfv.VII.30.356/2019/11.

nyilvántartás stb.) amelyet a kamat nem ellentételez. Ez a költség adósonként nem konkretizálható, de átalány jelleggel százalékos mértékben meghatározható. Mindezek alapján a kezelési költség felszámítása többlétszolgáltatás hiányára hivatkozással tisztességtelennek nem tekinthető.

- [9] A másodfokú bíróság megítélése szerint a folyósítási jutalékot tartalmazó szerződéses rendelkezés vonatkozásában – figyelemmel a köztudomásúan felmerülő adminisztrációs költségek kezelési költségként történő felszámítására – nem állapítható meg, hogy az az I. rendű alperes milyen szolgáltatását ellentételezi. Az I. rendű alperes fellebbezésében tett nyilatkozatára is hivatkozva, amely szerint a kezelési költség már a hitelkérelem benyújtásától felmerülő költségekért jár, úgy ítélte meg, hogy összemosódnak a két költségelem mögötti szolgáltatások köre. Mindezekre figyelemmel ez a költség az rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján tisztességtelennek minősül.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [10] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélt részbeni hatályon kívül helyezését és a keresetének helytadó határozat meghozatalát kérte. Arra hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság az rPtk. 209. § (1) bekezdésébe ütköző módon utasította el az árfolyamkockázat tisztességtelenségének megállapítását. E körben utalt a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: irányelv) 4. cikk (2) bekezdésére és 6. cikkére, valamint az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EU Bíróság) vonatkozó döntéseiben megfogalmazott elvekre. Állította, az I. rendű alperes által nyújtott tájékoztatás nem volt világos, joggal gondolhatta, figyelemmel az rHpt. 78. § (1) bekezdésében írtakra is, hogy „bevizsgált jövedelme”, illetve a fedezeti ingatlan értéke kockázatának felső határát képezi. A felperes utalt arra is: a szerződés nem tartalmazza világosan, hogy milyen szolgáltatásért és milyen elszámolás szerint kell a kezelési költséget megfizetnie. Álláspontja szerint az eljárás során az I. rendű alperes nem bizonyította, hogy a hitelezés lebonyolítása, kezelése érdekében olyan költségei lennének, amelyeket az ügyleti kamat nem ellentételez.

Felülvizsgálati ellenkérelme a folyósítási jutalék tekintetében a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult.

- [11] Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében a folyósítási jutalék vonatkozásában kérte a keresetet elutasító határozat meghozatalát. Álláspontja szerint a szerződéskötés idején semmilyen jogszabályi kötelezettség nem volt arra vonatkozóan, hogy a költséget pontosan meg kellett volna határoznia a szerződésben.

Az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében az árfolyamkockázat és a kezelési költség vonatkozásában a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

- [12] A II. és III. rendű alperesek érdemi nyilatkozatot nem tettek.

- [13] A Kúria Pfv.VII.22.444/2016/11. számú végzésével az EU Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezte, a felülvizsgálati eljárást az előbbi eljárás befejezéséig felfüggesztette. Az EU Bíróság a C-621/17. számú ügyben 2019. október 3-án meghozott ítéletében akként foglalt állást, hogy az irányelv 4. cikk (2) bekezdését és 5. cikkét úgy kell értelmezni, miszerint a világos és érthető megfogalmazás követelménye nem kívánja meg az alapügy tárgyát képező kezelési költség és folyósítási jutalék vonatkozásában, hogy az ezt szabályozó szerződési feltételek az érintett összegek ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatást is részletezzék. Az EU Bíróság az irányelv 3. cikk (1) bekezdését ítéletében úgy értelmezte, hogy a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben főszabály szerint nem idéz elő jelentős egyenlőtlenséget a fogyasztó kárára a jóhiszeműség követelményével

ellentétben a kölcsönszerződéshez kapcsolódó olyan szerződési feltétel, amely nem teszi lehetővé az e költségek ellenében nyújtott konkrét szolgáltatások egyértelmű azonosítását.

- [14] A felperes 8. sorszámú beadványában lényegében megismételte a felülvizsgálati kérelmében előterjesztett jogi indokait, egyúttal kérte a felülvizsgálati eljárás felfüggesztését az EU Bíróság előtt C-609/19. számon, illetve a C-932/19. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárások befejezéséig. Arra hivatkozott, hogy a nemzeti bíróság által az árfolyamkockázat tisztességtelensége vizsgálatának szempontjaira rákérdező kezdeményezés a felülvizsgálati kérelem elbírálására is kihathat.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [15] A felperes tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmére tekintettel a Kúria először azt vizsgálta, hogy az EU Bíróságnál folyamatban lévő hivatkozott két előzetes döntéshozatali eljárásban feltett kérdések a felülvizsgálati kérelmek elbírálására kihatnak, kihathatnak-e.
- [16] A C-609/19. számú ügyben az előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményező nemzeti bíróság az irányelv 4. cikkének (2) bekezdése és a 3. cikkének (1) bekezdése értelmezését kéri: milyen szempontok alapján kell vizsgálni a deviza alapú kölcsönszerződés árfolyamkockázatára vonatkozó szerződéses rendelkezések világos és érthető megfogalmazását. A Kúria utal arra, hogy tartalmilag ugyanezt a kérdést az EU Bíróság már megválaszolta a C-186/16. sz. Andriciuc és társai kontra Banca Românească SA ügyben 2017. szeptember 20-án hozott ítéletében (41. és 51. pontok), valamint a C-51/17. sz. OTP Bank Nyrt. és társa kontra Ilyés Teréz és Kiss Emil ügyben 2018. szeptember 20-án hozott ítéletében (78. és 83. pontok).
- [17] A C-932/19. számú ügyben az előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményező bíróság annak megválaszolását kéri az EU Bíróságtól, hogy az irányelv 6. cikk (1) bekezdése alapján az árfolyamrész tisztességtelenségének jogkövetkezménye körében a fogyasztó nyilatkozatát hogyan kell figyelembe venni. Az árfolyamrész alkalmazásának kérdésköre jelen peres eljárás tárgyát nem képezte, így figyelemmel az rPp. 272. § (2) bekezdésében írtakra és az alapján kialakult joggyakorlatra ezen eljárás tárgya már nem lehet (BH2017. 232.), így az EU Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásban hozandó döntése nem hathat ki jelen jogvita érdemi elbírálására.
- [18] A Kúria mindezekre figyelemmel nem találta megállapíthatónak, hogy az árfolyamkockázat, illetve a kezelési költség, folyósítási jutalék tisztességtelensége vizsgálatának szempontjából e két folyamatban lévő eljárásban az EU Bíróságtól olyan új tartalmú jogértelmezés lenne várható, ami a felülvizsgálati kérelmek elbírálására érdemben kihatna, ezért a felfüggesztés iránti kérelmet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: rPp.) 270. § (1) bekezdése szerint irányadó 152. § (2) bekezdése alapján elutasította.
- [19] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmek keretei között vizsgálta és azt a hivatkozott indokok alapján részben jogszabálysértőnek találta.
- [20] A Kúriának – a felperes felülvizsgálati kérelmében írtakra tekintettel – vizsgálnia kellett az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás tisztességességét. E körben a felperes arra hivatkozott, hogy a felperes figyelemmel az rHpt. 78. § (1) bekezdésében írtakra is joggal gondolhatta, hogy bevizsgált jövedelme és a fedezeti ingatlan értéke szerződéses kockázatának felső határát képezi. A kockázatfeltáró nyilatkozat megítélése szerint semmitmondó. Nem helytálló, hogy a szerződésben szereplő kamat kedvező volt a forint kölcsönhöz képest, mivel a kamat mellett kezelési költséget is kellett fizetnie. A bíróságoknak figyelembe kellett volna vennie az 1048/2001. (V.16.) Korm. határozatot, amely az EUR árfolyamkockázatát 15%-ban határozta meg.
- [21] A Kúria nem értett egyet a felperes azon álláspontjával, hogy a Kockázatfeltáró

Nyilatkozatban, továbbá a szerződésben e körben írtak nem voltak kellően informatívak. A Kockázatfeltáró Nyilatkozat egyértelműen tartalmazta, hogy a forint gyengülése esetén a fogyasztót többletfizetési kötelezettség terheli, illetve, a forint erősödése fizetési kötelezettségei csökkenését eredményezi. Ugyanakkor elbágeztalizálnak az árfolyamkockázat és annak fogyasztó általi viselése nem tekinthető. Konkrét példák is szerepeltek a tájékoztatóban, hogyan emelkedik a törlesztőrészlet a forint árfolyam gyengülése esetén. Az is egyértelmű a Kockázatfeltáró Nyilatkozatból, hogy az árfolyamkockázatot teljes egészében a fogyasztó viseli. A felperes, de az átlagos fogyasztó sem juthatott abból olyan következtetésre, hogy a kockázat felső határát akár jövedelme, akár az ingatlan értéke képezte volna. Egyébként nagy valószínűséggel a felperest a Kockázatfeltáró Nyilatkozat tartalma nem befolyásolta a szerződés aláírása során, hiszen a 2016. február 23-án megtartott tárgyaláson maga nyilatkozott úgy, miszerint nem biztos abban, hogy azt elolvasta volna.

- [22] Az a megállapítás, hogy a kedvezőbb kamat ellenében adósodtak el az adósok devizában jellemző, tipikus indoka volt a devizakölcsön felvételének, amit a deviza alapú kölcsönszerződésekkel kapcsolatos perekben felmerült egyes elvi kérdésekről szóló a 6/2013 PJE határozat is rögzít. Ebből azonban nem következik, miszerint ha egy adott tényállás mellett más megállapításra kellene jutni akkor az azt jelentené, hogy az árfolyamkockázatot nem a fogyasztó viseli. Olyan kötelezettsége nem volt a pénzügyi intézménynek, hogy az intervenció sávról tájékoztatást adjon.
- [23] A Kúria megítélése szerint a jogerős ítéletet követően meghozott, az árfolyamkockázattal kapcsolatos EU bírósági határozatokban írtakra tekintettel sem lehet olyan következtetésre jutni, hogy a perben eljáró bíróságok – a felperes által megsértett jogszabályhelyként meg nem jelölt – rPp. 206. § (1) bekezdését be nem tartva jutottak arra az egyező következtetésre, hogy az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás megfelelő tartalmú volt.
- [24] A Kúriának – a felperes és az I. r. alperes felülvizsgálati kérelmére tekintettel – abban a kérdésben is állást kellett foglalnia, hogy a kezelési költségre, folyósítási jutalékra vonatkozó szerződéses rendelkezések tisztességtelensége vizsgálható-e, ha igen, akkor azok tisztességtelenségnek minősülnek-e. A Kúria e körben az általa kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárásban, az EU Bíróság C-621/17. sz ügyben hozott ítéletében kifejtett szempontokat vette figyelembe.
- [25] Ahogy az EU Bírósága ítélete tartalmazza, de ez a Kúria következetes joggyakorlata is egy szerződéses feltétel semmisségét (tisztességtelenségét) a szerződés megkötésének időpontjában kell vizsgálni (pl. 6/2013. PJE határozat 2. pont), így az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelemben hivatkozott, 2005. szeptember 16-át követően hatályba lépő jogi rendelkezéseknek a jelen jogvita eldöntése szempontjából jogi relevanciája nincs.
- [26] A Kúria nem értett egyet az I. r. alperes azon jogi álláspontjával, hogy a folyósítási jutalékra, kezelési költségre (bár ezt nem jelölte meg, de azonos megítélés alá esik) vonatkozó szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét az rPtk. 2006. március 1-jétől hatályos 209. § (5) bekezdése, amelynek számozása a 2009. évi XXXI. tv. rendelkezése folytán (6) bekezdésre módosult kizárta. E rendelkezés szerint: nem minősülhet tisztességtelenségnek a szerződési feltétel, ha azt jogszabály állapítja meg, vagy jogszabály előírásának megfelelően határozzák meg. A kifejtettekből következően a szerződéskötés idején a hivatkozott jogszabályi rendelkezés még nem volt hatályban így az az adott szerződéses rendelkezés tisztességtelenségének vizsgálatát nem zárhatja ki. Ennek ellenére a fenti hivatkozást érdemben vizsgálni kellett mivel az I. r. alperes hivatkozott az irányelv megsértésére, mely a szerződéskötés idején már irányadó volt és lényegében a később az rPtk.-ban kodifikált szabályt tartalmazza.
- [27] A Kúria ebben a körben rögzíti, hogy olyan jogszabályi rendelkezés nem volt, ilyenre az I. r.

alperes sem hivatkozott, amely kizárta volna a folyósítási jutalékra (kezelési költség) vonatkozó szerződéses rendelkezések tisztességtelenségének vizsgálatát. A szerződéskötéskor hatályos jogi szabályozás vitathatatlanul lehetővé tette folyósítási jutalék kikötését. Ez a megállapítás vonható le az rHpt. 212. § (2) bek.-ben írtakból. Ez a rendelkezés a kezelési költséget nem nevesíti, de egyéb költségekre utal. A 40/1997. (III.5.) Korm. rendelet 12. § b) pontjában ugyanakkor nevesítetten megjelenik a kezelési költség mint alkalmazható, a THM nagysága tekintetében figyelembe veendő tényező. E rendelkezésekből, az adott szabályozási mód mellett pedig nem következik, hogy a jogszabályba nem ütközően kikötött fizetési kötelezettséget tartalmazó szerződéses rendelkezés nem lehetne tisztességtelen, ahogy arra a Kúria a fogyasztói kölcsönszerződésben pénzügyi intézmény által alkalmazott általános szerződési feltételekben szereplő egyoldalú szerződésmódosítási jog tisztességtelenségéről szóló 2/2012. (XII.10.) PK vélemény 2. pontjában rámutatott és amely jogértelmezés helyt állóságát az EU Bíróság ítélete is alátámaszt.

- [28] A Kúria a fent írtakra tekintettel vizsgálta, hogy a per tárgyát képező kezelési költség, folyósítási jutalékra vonatkozó szerződéses rendelkezések tisztességtelennek minősülnek-e. E körben a felperes felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy a kezelési költség nem tisztességtelen, ha mögötte valamilyen szolgáltatás húzódik meg, amelyet a kamat nem ellentételez, a folyósítási jutalék kikötése pedig tisztességtelen. Az I. r. alperes felülvizsgálati eljárásban tett érvelése pedig az volt, hogy a folyósítási jutalék a folyósításig, míg a kezelési költség a folyósítást követően felmerülő adminisztratív költség.
- [29] Az EU Bíróság a nemzeti bíróság döntési kompetenciájába utalta annak eldöntését, hogy a kezelési költség, a folyósítási jutalék a szolgáltatás „alapvető elemének” tekintendők-e vagy sem, vagyis a szerződés elsődleges tárgyát képezik-e. Ugyanakkor függetlenül attól, hogy ezen szerződéses kikötések az irányelv 4. cikk (2) bekezdése, vagy 5. cikke alá esnek, elvárás, hogy azok világosak és érthetőek legyenek. Nem elvárás azonban az, hogy a szerződésben, annak mellékletében a nyújtott valamennyi szolgáltatás részletezésre kerüljön.
- [30] Az EU Bíróság ítélete 48. pontjában – korábbi joggyakorlatát összegezve – kimondta, hogy a nemzeti bíróság egy szerződéses rendelkezés tisztességtelenségének vizsgálatakor azt kell megítélnie, hogy az megfelel-e a világos és érthető megfogalmazás (átláthatóság) követelményének, nem főszolgáltatás esetén továbbá a jóhiszeműség és az egyensúly (arányosság) elvének.
- [31] Az EU Bíróság a világos és érthető megfogalmazás követelményét az adott tényállás mellett ítélete 36. pontjában azonosította az átláthatósággal. Úgy foglalt állást, hogy a perbeli szerződéses feltételek (melyek egyértelműen rögzítették a kezelési költség mértékét, a fizetés időtartamát, kiszámításának módját, valamint a folyósítási jutalék mértékét, fizetésének időpontját) lehetővé tették a felperes számára, a kezelési költség, illetve folyósítási jutalék fizetési kötelezettségének gazdasági következményeinek felmérését, tehát megfelelnek az átláthatóság követelményének.
- [32] Az EU Bíróság ítélete 41. és 42. pontjában különbséget tett a folyósítási jutalék és a kezelési költség megítélése között figyelemmel a felperesnek az előtte folyó eljárásban tett nyilatkozataira is. Az ítélet rögzíti, miszerint a felperes vitatta, hogy a folyósítási jutalék ellenében bármilyen valós szolgáltatást nyújtottak számára, míg a kezelési költség tekintetében elismerte magát a szolgáltatást csak annak pontos jellegének megállapíthatóságát sérelmezte. Ezért a Kúria a jogerős ítéletben foglaltaknak is megfelelően külön-külön vizsgálta a folyósítási jutalékra, illetve a kezelési költségre vonatkozó szerződéses rendelkezések tisztességtelenségét.
- [33] A folyósítási jutalék kapcsán a Kúria rámutat arra, hogy ez a szerződési feltétel az adott tényállás mellett nem a főszolgáltatás ellenszolgáltatása, esetleges tisztességtelensége így a

Gfv.VII.30.356/2019/11.

fogyasztói irányelv 5. cikke alapján ítélandó meg. A Kúria álláspontja szerint fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződéses kikötésen alapuló díjkövetelés csak akkor felel meg az EU Bíróság által felállított szempontrendszernek, ha a fogyasztóval szerződő fél ezért valamilyen beazonosítható ellenszolgáltatást nyújtott, ugyanakkor az nem követelmény, hogy valamennyi szolgáltatás részletezésre kerüljön.

- [34] A konkrét perbeli szerződés a kölcsönösszeg folyósításának feltételeként határozta meg a folyósítási jutalékot. Az rPtk. 523. § (1) bekezdése értelmében a kölcsönszerződésben a hitelező fokötelezettsége a pénzösszeg rendelkezésre bocsátása, amellyel kapcsolatban merülhetnek fel költségei, azoknak ebben az esetben vagy a szerződésből vagy a szerződéskötést megelőzően keletkezett egyéb okiratokból beazonosíthatóknak kell lenniük. Ezek hiányban a konkrét perbeli esetben az eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül állapították meg, hogy – az I. rendű alperes egyébként ellentmondásos perbeli nyilatkozatán kívül – semmi nem támasztotta alá, miszerint a bank e körben milyen szolgáltatást nyújtott a felperesnek, amelyet a folyósítási jutalékként meghatározott díj ellentételez. A vonatkozó szerződéses rendelkezés és egyéb bizonyítékok hiányában a beazonosítható szolgáltatás nélküli díjfizetési kötelezettség nem átlátható olyan értelemben (hogy nem tudható, miért kell azt megfizetni, az a kezelési költségben nem került-e ellentételezésre), sérti továbbá a jóhiszeműség követelményét (nem várható el a fogyasztótól, hogy meg nem határozott, általa be nem azonosítható szolgáltatásért fizessen) és jelentős egyenlőtlenséget is okoz a felek között (ezt önmagában megalapozza, hogy nem létező szolgáltatásért kell fizetni).
- [35] A Kúria mindezekre figyelemmel egyetértett az eljáró bíróságokkal abban, hogy a konkrét perbeli szerződés szerinti folyósítási jutalék az rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján tisztességtelen.
- [36] A fent kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás tisztességes volta és a folyósítási jutalékra vonatkozó szerződéses rendelkezés tisztességtelen volta tekintetében az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [37] A kezelési költség mint fogyasztói szerződésben alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalt szerződéses rendelkezés tisztességtelensége körében az adott tényállás mellett nem volt vitatott, hogy az I. rendű alperes nyújtott szolgáltatást. Az EU Bíróság ítéletében rögzítettek szerint maga a felperes is elismerte azt csak annak pontos tartalmának beazonosíthatatlanságát sérelmezte. A főtanácsnoki indítvány szerint nem kétséges, hogy a kezelési költség valójában a működési költséget ellentételezi. Lényegében ugyanerre a megállapításra jutott a másodfokú bíróság is, amikor úgy foglalt állást, hogy a pénzügyintézeteknek professzionális működésük során felmerülhetnek olyan köztudomású költségei, amelyek az ügyleti kamatban nem térülhetnek meg. Rögzíthető tehát, hogy a kezelési költség mögött van szolgáltatás, és a szolgáltatás meghatározásának módja a korábban kifejtettek szerint az átláthatóság követelményének az EU Bíróság ítéletében kifejtettek szerint megfelelt.
- [38] A másodfokú bíróság ítéletéből az a következtetés vonható le, hogy a perbeli kezelési költséget a főszolgáltatásért nyújtott ellenszolgáltatás részének tekintette. A Kúria nem ért egyet ezzel a megállapítással. Az EU Bíróság a C-26/13. sz. Kásler Árpád és társa kontra OTP Jelzálogbank Zrt. ügyben 2014. április 30-án hozott ítéletében egyértelműen úgy foglalt állást, hogy az irányelv 4. cikk (2) bekezdése szerinti, a tisztességtelenség vizsgálhatóságának kivételét jelentő feltételeket megszorítóan kell értelmezni (42. pont). A Kúria a deviza alapú fogyasztó kölcsönszerződések egyes rendelkezéseinek a tisztességtelenségéről szóló 2/2014. PJE határozatában az EU Bíróság jogértelmezését alapul véve úgy foglalt állást, hogy a főszolgáltatást megállapító szerződési rendelkezéseknek azok tekinthetők, amelyek a szerződés jellemző szolgáltatását határozzák meg. Az rPtk. 523. § (1) bekezdése szerint a kölcsön nyújtásnak, azaz a főszolgáltatásnak az ellenértéke a kamat (számos esetben a

Gfv.VII.30.356/2019/11.

kölcsönszerződés kizárólag kamatfizetési kötelezettséget ír elő). A felek ugyanakkor megállapodhatnak a kamaton felül más fizetési kötelezettségben is, de az nem minősül a főszolgáltatás ellenértékének, ezért tisztességtelensége az irányelv 5. cikke alapján vizsgálható.

- [39] Az eljáró bíróságok érdemben nem vizsgálták, hogy a kezelési költségre vonatkozó szerződéses rendelkezés eleget tesz-e a jóhiszeműségre, illetve az egyensúlyra (arányosságra) vonatkozó az EU Bíróság ítéletéből következő szempontoknak. E tárgyban ezért az eljárás jelen szakaszában megalapozott döntés nem hozható. Mindezekre tekintettel a kezelési költség tekintetében a Kúria a jogerős ítéletet az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezte az rPp. 275. § (4) bekezdése alapján és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.
- [40] Az EU Bíróság ítéletében kifejtett, a perben eljáró bíróságokra kötelező iránymutatásra figyelemmel a megismételt eljárásban az EU Bíróság ítéletének 50., 51. és 55. pontjában kifejtett jóhiszeműség és egyensúly (arányosság) feltételek együttes teljesülését kell vizsgálni. Az I. rendű alperesnek azt kell elsődlegesen bizonyítani az utóbbi feltétel tekintetében, hogy a kezelési költség felszámításával (a kamat és a kezelési költség mértékére tekintettel) a felperes terhére nem alakult ki jelentős egyenlőtlenség. Ezt elsődlegesen a szerződéskötés kori piaci kamatok figyelembevételével lehet megállapítani. A piaci kamat megállapításához támpontot nyújthat az olyan hasonló kondíciókkal (pl. pénznem, futamidő, kockázati besorolás) rendelkező kölcsönszerződésekben felszámított átlagos kamatmérték, amelyekben kezelési költséget nem kötöttek ki, a kamat és a kezelési költség együttes átlagos mértéke, valamint a THM mértéke.

Záró rész

- [41] A Kúria a részítéletre tekintettel az rPp. 275. § (5) bekezdése alapján a peres felek felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeit – figyelemmel a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdéseire, áfával növelten – csak megállapította, annak viseléséről az elsőfokú bíróságnak kell határoznia.
- [42] A Kúria a döntését tárgyaláson hozta meg.

Budapest, 2020. február 11.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes sk. bíró

A kiadmány hitelesül:

Seres Józsefné
tisztviselő

